

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	
- คำแนะนำทั่วไป	1
- แนวสังเขปกระบวนวิชา	1
- ความสัมพันธ์ระหว่างการคลังรัฐและการคลังเอกชน	4
ภาค 1	
- การคลังของรัฐบาล (Government/Public Finance) ..	7
- การคลังของไทยในอดีต	7
- การคลังของไทยในสมัยรัชกาลที่ 5-6 และ 7	8
- การคลังของไทยในปัจจุบัน	13
- หน่วยงานบริหารการคลังของรัฐ	14
- มาตรการทางการคลังของรัฐบาล	14
- องค์กรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมทางด้านการคลังของ รัฐบาล	15
- งานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในระบบการคลังของรัฐโดยเฉพาะ ..	18
- กฎหมายเกี่ยวกับสถาบันทางการคลังของรัฐกับงานต่าง ๆ . . .	22
- การคลังของรัฐ หรือการคลังสาธารณะ	24
ภาค 2	
- งบประมาณ (Budget)	31
- งบประมาณแผ่นดิน (Public/Government/Budget)	31
- ความสำคัญของงบประมาณแผ่นดิน	34
- หลักสำคัญของงบประมาณที่ดี	36
- การจัดทำ การบริหาร การอนุมัติและการควบคุมงบประมาณ รายจ่าย มีแผนภูมิที่ 1-5)	37-42
- การเสนอ พิจารณา และอนุมัติร่างพระราชบัญญัติตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (แผนภูมิที่ 1	43-44

- ความหมายของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน (Money Bill).....	45
- ความสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินโดยทั่วไป	46
- ความสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินพิเศษ 3 ฉบับ.....	47
ก) การอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไม่ทันต้นปีงบประมาณ.....	43
ข) การแปรญัตติงบประมาณรายจ่ายประจำปี.....	50
ค) การจ่ายเงินแผ่นดิน.....	50
- วงจรงบประมาณแผ่นดิน (Public Budget Cycle) ของ รัฐบาลไทย (แผนภูมิที่ 7) : 4 ชั้น:-.....	53
I -ชั้นการจัดเตรียมงบประมาณ.....	54
II -ชั้นการอนุมัติงบประมาณ.....	54
III-ชั้นการบริหารงบประมาณ.....	56
IV -ชั้นการควบคุมงบประมาณ.....	57
- ปฏิทินงบประมาณประจำปี.....	58
- ตัวอย่าง ปฏิทินงบประมาณประจำปีงบประมาณ W d. 2540..	53
- รายจ่ายของรัฐบาล/รายจ่ายสาธารณะ (Government/ Public Expenditure).....	62
- เหตุผลและความจำเป็นในการใช้จ่ายของรัฐบาล.....	62
- ลักษณะรายจ่ายของรัฐบาล.....	63
- ประเภทรายจ่ายของรัฐบาลไทย..... ,	6 5
- รายได้ของรัฐบาล/รายได้สาธารณะ: (Government/ Public Revenue).....	65
- ประเภทรายได้ของรัฐบาลไทย.....	66
- รายรับของรัฐบาล (Government Receipt) (แผนภูมิที่ 8)	67

ภาค 3 - พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (Budgetary Procedure Act).....	71
- บทนิยามสำคัญที่ปรากฏในกฎหมายวิธีการงบประมาณ.....	72-79
- อำนาจและหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ.....	79
- อำนาจของผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ.....	79
- หน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ.....	80
- ลักษณะของงบประมาณประจำปีที่เสนอต่อรัฐสภา.....	80
- การรักษาดุลยภาพทางการคลัง.....	82
- การกู้ยืมเงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ.....	84
- วิธีการกู้ยืมเงินกรณีขาดดุลงบประมาณ.....	85
- เงินสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นกับเงินทุนสำรองจ่าย...	87
- งบประมาณรายจ่ายข้ามปีกับการกันเงินไว้เบิกเหลืออมปี.....	88
- การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี.....	89
- การใช้งบประมาณไปพลางก่อน ในกรณีใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่ทัน.....	91
- การจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจพร้อมด้วยหลักการและข้อยกเว้น.....	93
- การโอนงบประมาณรายจ่าย.....	95
- การนำเงินรายได้แผ่นดินส่งคลังแผ่นดิน พร้อมด้วยหลักการและข้อยกเว้น.....	97
- การเบิกจ่ายเงินจากคลังและการบริหารงบประมาณ.....	99
- ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างงบประมาณรายจ่ายข้ามปีกับการกันเงินไว้เบิกเหลืออมปี.....	100
- สภาพบังคับตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ.....	102
- การควบคุมงบประมาณ (Budget Control).....	103

	หน้า
I การควบคุมงบประมาณโดยองค์การบริหาร.....	103
1. การควบคุมงบประมาณของกระทรวงการคลังโดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง.....	104
2. การควบคุมงบประมาณโดยผู้อำนวยการสำนักงาน- ประมาณ.	105
3. การควบคุมงบประมาณโดยคณะรัฐมนตรี.....	106
II การควบคุมงบประมาณโดยองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ.....	107
III การควบคุมงบประมาณโดยองค์การอิสระ.....	107
ภาค 4 - พระราชบัญญัติเงินคงคลัง (Treasury Reserve Act)....	109
- บทนิยามที่ปรากฏในกฎหมายเงินคงคลัง.....	110-118
- การนำเงินส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 1 คลังจังหวัดและคลัง อำเภอ.....	118
- การส่งจ่ายเงินและผู้มีอำนาจส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลัง บัญชีที่ 1.	120
- การส่งจ่ายเงินและผู้มีอำนาจส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลัง บัญชีที่ 2 คลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ.....	121
- หลักเกณฑ์การส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 คลัง จังหวัดหรือคลังอำเภอ.	122
-ในกรณีปกติ.	122
-ในกรณีพิเศษ.....	123
- ข้อยกเว้นที่ฝ่ายบริหารส่งจ่ายเงินคงคลังบัญชีที่ 2 หรือคลัง จังหวัดหรือคลังอำเภอได้.	125
ภาค 5 - หนี้รัฐ/หนี้สาธารณะ (State Debt/Public Debt).....	133
- ความจำเป็นและวัตถุประสงค์ในการก่อหนี้สาธารณะ.....	133
- แหล่งเงินกู้ Sources of Loans	137

- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินและการค้าประกันเงินกู้ของ รัฐบาลไทย.....	138
- สถาบันเงินกู้ต่างประเทศของภาครัฐและภาคเอกชนไทย.....	145
- ความสัมพันธ์ระหว่างเงินกู้ยืมกับเงินคงคลัง.....	148
- แนวความคิดในการบริหารหนี้ต่างประเทศ.....	149
- โครงสร้างสถานะของการคลังไทย.....	164
1. การคลังของรัฐบาลกลาง.....	164
2. การคลังของรัฐวิสาหกิจ.....	164
3. การคลังของรัฐบาลท้องถิ่น.....	165
4. การคลังของหน่วยงานอิสระ.....	165
- การดำเนินมาตรการทางการเงินการคลังเพื่อเสริมสร้าง เสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายหลังการใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยน ลอยตัวแบบจัดการ (Managed Float).....	167
- บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	176

ภาคผนวก

I รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เฉพาะบาง มาตราที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับกฎหมายเกี่ยวกับทางการเงิน การคลังและการงบประมาณ).....	181
II พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2534.....	202
III พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ที่ 4) พ.ศ. 2534.....	229

	หน้า
IV พระราชบัญญัติตัวเงินคลัง พ.ศ.2487.....	239
V พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้า ประกัน พ.ศ.2510 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2519 และประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 17 ลว. 8 พฤศจิกายน 2520.....	242
VI พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่าง ประเทศ พ.ศ.2519.....	247
VII พระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อการป้องกันประเทศ พ.ศ.2519...	251
VIII พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากรัฐบาล ต่างประเทศเพื่อจัดซื้อยุทธโศปกรณ์ทางทหาร พ.ศ.2524...	254
IX พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังปรับโครงสร้าง เงินกู้ต่างประเทศ พ.ศ.2528.....	257
X พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงิน แผ่นดิน พ.ศ.2542.....	262
XI ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ.2520 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2525.....	296
XII ระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วน ราชการ พ.ศ.2520.....	318
XIII ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกและการจ่ายเงิน เดือน เงินปี และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ.2533...	336
XIV ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการย้ายตัวเงินคลัง พ.ศ.2538.....	344
XV ระเบียบเงินทดรองราชการ พ.ศ.2523 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2526.....	363

	หน้า
XVI	ข้อบังคับว่าด้วยเงินขายบิล พ.ศ. 2495..... 369
XVII	พระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยไป จัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2541..... 371
XVIII	ค่าแลกเปลี่ยนประกอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2543..... 374
XIX	ระเบียบการก่อหนี้ของประเทศ พ.ศ. 2528..... 398
XX	ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2525..... 407
XXI	คำถามและแนวคำตอบวิชากฎหมายเกี่ยวกับสถาบันทางการ คลังของรัฐ..... 429
	บรรณานุกรม..... 591